

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної філології

Г.Ф.Морошкіна
(ініціали та прізвище)

«вересня» 2021

РЕГІОНАЛЬНЕ ВАРЮВАННЯ МОВИ (ТЕОРІЯ МОВНОЇ ВАРІАТИВНОСТІ)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістрів

спеціальності 035 «Філологія»

предметної спеціальності 035.055 «Романські мови та літератури (переклад
включно), перша - французька»

освітньо-професійна програма «Мова і література (французька)»

Укладач: доц., к.ф.н. Уділова Т.М.

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри романської філології і
перекладу

Протокол №_1 від "30"_08_2021 р.
Завідувач кафедри романської філології і
перекладу

(підпис)

І.Є. Шаргай
(ініціали, прізвище)

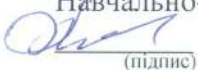
Ухвалено науково-методичною радою
факультету іноземної філології

Протокол №_1_від "31"_08_2021 р.
Голова науково-методичної ради
факультету іноземної філології

(підпис)

О.А. Каніболоцька
(ініціали, прізвище)

Погоджено з
Навчально-методичним відділом

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Галузь знань 03 – гуманітарні науки	Загальна кількість кредитів - 3	дисципліна вибору вищого навчального закладу	
	Кількість кредитів на 3й семестрі	Цикл професійної підготовки спеціальності	
спеціальність 035 Філологія	Загальна кількість годин – 90	семестр:	
Предметна спеціальність 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька		3 -й	3-й
Освітньо-професійна програма «Мова і література (французька)»	Змістових модулів на 3й семестр - 4	12 год.	6 год.
		Практичні заняття	
Рівень вищої освіти: магістрський	Кількість поточних контрольних заходів на 3й семестр – 12	10 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		68 год.	80 год.
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Регіональне варіювання французької мови (теорія мовної варіативності)» є ознайомлення з сучасними підходами до вивчення різних форм існування мови, надання знань з фонетичних, лексичних, граматичних особливостей діалектних і соціолектних форм французької мови, формування у них лінгвістичної компетенції на базі теоретичних та практичних видань з французької філології і відповідного мовного матеріалу.

Основними **завданнями** викладання дисципліни «Регіональне варіювання французької мови (теорія мовної варіативності)» є:

- теоретичне осмислення основних положень, правил та винятків стосовно норми сучасної французької мови,
- пізнання законів та тенденцій розвитку французької мови в різних регіонах Франції та за її межами,
- розширення понятійного апарату французької мови і поповнення філологічної ерудиції студентів,
- вироблення навичок аналізу аутентичних текстів з регіональними особливостями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>Інтегральна компетентність</p> <p>ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та реалізації інноваційних технологій та характеризується невизначеністю умов і вимог до професійної, навчальної або дослідницької діяльності.</p> <p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності.</p> <p>СК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.</p> <p>СК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.</p> <p>СК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p> <p>СК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.</p>	<p>Методи:</p> <p>Наочні методи (схеми, моделі).</p> <p>Словесні методи (презентації, пояснення, робота з підручником).</p> <p>Практичні методи (творчі завдання, кейси, розробка проєктів).</p> <p>Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації).</p> <p>Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих</p>
<p>Програмні результати навчання</p> <p>ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення</p>	<p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, програмований, практичний).</p> <p>Контрольні заходи: – Теоретичне та практичне тестування за змістовим модулем.</p>

професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Регіональне варіювання французької мови (теорія мовної варіативності)» є продовженням певних тем курсів “Соціолінгвістика”, отже має зв'язки з теоретичними курсами „Романська філологія”, “Історія французької мови”, “Лексикологія”, “Теоретична граматики”, “Теоретична фонетика”, з курсами спеціалізації та дисциплінами за вибором, як: “Актуальні проблеми лінгвістики”, “Лінгвокраїнознавство”, “Етнопсихолінгвістика”.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Мови і діалекти північної Франції.

Зміст: Нероманські мови і діалекти (баська мова, діалекти: бретонський, фламандський, ельзаський). Романські мови і діалекти (каталанська мова, корсиканські діалекти).

Діалектальні зони (північна зона, південна, східна).

Північні діалекти: langue d'oïl : picard, wallon, normand, lorrain, bourguignon, bourbonnais,

franc-comtois, orléanais, berrichon, champenois, gallo, tourangeau, anglo-norman. Носії діалектів, функції діалектних форм, розвиток вживання діалектів, сучасний стан (форми і вживання). Східні діалекти: dialectes franco-provençaux. Носії діалектів, функції діалектних форм, розвиток вживання діалектів, сучасний стан (форми і вживання).

Південні діалекти: langue d'oc : occitan, limousin, auvergnat, provençal, languedocien, niçard, gascon, béarnais. Носії діалектів, функції діалектних форм, розвиток вживання діалектів, сучасний стан (форми і вживання).

Змістовий модуль 2. Соціальна варіативність мови.

Зміст: Мова і діалекти. Територіальні діалекти і соціальні (соціолекти). Міські койне. Арго. Жаргон. Verlan. Проблеми глобалізації. Вплив англійської мови на французьку в країні.

Точка зору лінгвістів: Чи потребує французька мова захисту?

Змістовий модуль 3. Французька мова у світі. Міжнародний статус французької мови.

Зміст: Статус французької мови. Франкофонія як соціо-політична реалія і як міжнародна організація. Політика Франції щодо захисту французької мови, збереження її ролі на міжнародній арені. Статус французької мови в організаціях Єдиної Європи. Французькі центри і Alliances françaises в Україні.

Змістовий модуль 4. Специфіка французької мови у франкофонних регіонах світу.

Зміст: Специфіка французької мови в Європейських франкофонних країнах : Бельгія. Швейцарія. Люксембург. Долина Аости (Італія). Статус французької мови і її розмовних варіантів, сфери вживання, взаємодія з іншими мовленнєвими формами, мовні особливості.

Специфіка французької мови в Америці, Африці і Азії:

Америка: США (Луїзіана). Канада: франкофонні провінції. Квебек. Акадія і акаційці. Статус французької мови і її розмовних варіантів, сфери вживання, взаємодія з іншими мовленнєвими формами, мовні особливості.

Франкофонна Африка. Статус французької мови і її розмовних варіантів, сфери вживання, взаємодія з іншими мовленнєвими формами, мовні особливості. Французька мова в країнах Магрибу.

Азія: Ліван, В'єнам, Індія.

Проблеми глобалізації. Вплив англійської мови на французьку і її вживання у світі. Чи потребує французька мова захисту?

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Практичні год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	12	4	2	1	2	1	8	10	10	4	14
2	16	6	4	2	2	1	10	10	10	6	16
3	16	6	4	2	2	1	10	10	10	6	16
4	16	6	2	1	4	1	10	20	10	4	14
Усього за змістові модулі	60	22	12	6	10	4	38	50	40	20	60
Підсумковий семестровий контроль залік/екзамен	30						30	30	20	20	40
Загалом					90					100	

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Мови і діалекти північної Франції.	2	1
2	Соціальна варіативність мови.	4	1
3	Французька мова у світі. Міжнародний статус французької мови.	4	1
4	Специфіка французької мови у франкофонних регіонах світу	2	1
Разом		12	4

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Мови і діалекти північної Франції.	2	1
2	Соціальна варіативність мови.	2	1
3	Французька мова у світі. Міжнародний статус французької мови.	2	1
4	Специфіка французької мови у франкофонних регіонах світу	4	1
Разом		10	4

7.

8. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання -	Питання для підготовки: Мови і діалекти північної Франції.	усна відповідь на запитання за планом лекції кожної теми оцінюється максимально в 6 балів	6
	Практичне завдання -	Соціолінгвістичний аналіз обраного регіолекту або соціолекту за тематикою, розміщеною на платформі Moodle.	Аналіз оцінюються максимально в 4 бали.	4
	Практичне завдання	Лінгвістичний аналіз обраного регіолекту або соціолекту за тематикою, розміщеною на платформі Moodle.	Аналіз оцінюються максимально в 4 бали.	4
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	3			14
2	Теоретичне завдання -	Питання для підготовки: Соціальна варіативність мови.	усна відповідь на запитання за планом лекції оцінюється максимально в 6 балів	6
	Практичне завдання -	Соціолінгвістичний аналіз обраного регіолекту або соціолекту за тематикою, розміщеною на платформі Moodle..	Аналіз оцінюються максимально в 5 балів.	5

		Лінгвістичний аналіз обраного регіолекту або соціолекту за тематикою, розміщеною на платформі Moodle.	Аналіз оцінюються максимально в 5 балів.	5
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	3	16
3	Теоретичне завдання -	Питання для підготовки: Французька мова у світі. Міжнародний статус французької мови.	усна відповідь на запитання за планом лекції оцінюється максимально в 6 балів	6
	Практичне завдання -	Соціолінгвістичний аналіз обраного регіолекту або соціолекту за тематикою, розміщеною на платформі Moodle.	Аналіз оцінюються максимально в 5 балів.	5
	Практичне завдання	Лінгвістичний аналіз обраного регіолекту або соціолекту за тематикою, розміщеною на платформі Moodle.	Аналіз оцінюються максимально в 5 балів.	5
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	3			16
4	Теоретичне завдання -	Питання для підготовки: Специфіка французької мови у франкофонних регіонах світу.	усна відповідь на запитання за планом лекції оцінюється максимально в 6 балів	6
	Практичне завдання -	Соціолінгвістичний аналіз обраного регіолекту або соціолекту за тематикою, розміщеною на платформі Moodle.	Аналіз оцінюються максимально в 4 балів.	4
	Практичне завдання	Лінгвістичний аналіз обраного регіолекту або соціолекту за тематикою, розміщеною на платформі Moodle.	Аналіз оцінюються максимально в 4 балів.	4
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	3	14
Усього за змістові модулі контр. заходів	12			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Теоретичне завдання	Перша частина заліку передбачає розгорнуту та обґрунтовану відповідь на одне запропоноване питання, перелік розміщено на платформі Moodle.	Залік проводиться в усній формі і складається із відповіді на одне теоретичне питання. Список питань розміщений на платформі Moodle. Правильна розгорнута відповідь оцінюється в 20 б.	20
	Практичне завдання	Друга частина відповіді передбачає доповідь за темою індивідуального завдання, тематика розміщена на платформі Moodle.	Студент має представити і захистити виконане індивідуальне завдання. Максимальна оцінка – 20 б.	
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Avanzi, M., Barbet, C., Glikman J., Peuvergne, J. Présentation d'une enquête pour l'étude des régionalismes du français. *Congrès Mondial de Linguistique Française*. CMLF 2016. URL. : https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/pdf/2016/05/shsconf_cmlf2016_03001.pdf
2. Brettes, V. Les régionalismes dans la langue française. URL. : <https://www.francebleu.fr/emissions/la-vie-en-bleu-le-dossier/armorique/la-vie-en-bleu-le-dossier-299>
3. Egginton, E. Les régionalismes dans l'enseignement du français. *Etudes de linguistique appliquée*. 2014/2. N 174. P. 211-220. URL. : <https://www.cairn.info/revue-ela-2014-2-page-211.htm>
4. Flikeid, K. L'éclairage réciproque de la sociolinguistique et de la dialectologie. URL. : <https://www.erudit.org/en/books/culture-francaise-damerique/langue-espace-societe-les-varietes-francais-en-amerique-nord/000397co.pdf>
5. Français de nos régions. URL. : <https://francaisdenosregions.com/tag/regionalismes/>

Додаткова:

1. Avanzi, Mathieu. «Les régionalismes sont une façon de réaffirmer une identité nationale». URL : <https://www.lefigaro.fr/langue-francaise/actu-des-mots/mathieu-avanzi-les-regionalismes-sont-une-facon-de-reaffirmer-une-identite-nationale-20201021>

2. Brette, Véronique. Les regionalisms dans la langue française. URL: <https://www.francebleu.fr/emissions/la-vie-en-bleu-le-dossier/armorique/la-vie-en-bleu-le-dossier-299>
3. Eloy, Jean-Michel. Evaluer la vitalité: variétés d'oil et autres langues : actes du Colloque international, "Evaluer la vitalité des variétés régionales du domaine d'oil", 29-30 nov. 1996, Amiens : Centre d'études picardes, 1998. 270p.
4. Français de nos régions. URL: <https://francaisdenosregions.com/tag/regionalismes/>
5. Francard, Michel, Latin, Danièle. Le régionalisme lexical. De Boeck Université, 1995. 244p.
6. Francard, Michel, Geron, Geneviève, Wilmet, Régine, Wirth, Aude. Dictionnaire des belgicisms. Bruxelles : De Boeck, 2010, 400 p.
7. Gezundhoit, Henriette. Les facteurs sociolinguistiques d'évolution et de variation du français. URL: <http://www.linguistes.com/externes/sociolinguistique.html>
8. Goudailler J-P. Comment tu t'achas ! Dictionnaires du français contemporain des cités (néof. Claude Hagege). P. : Maisonneuve et Larose, 1997. 193p.
9. Kerbrat-Orecchioni, Catherine. Les interactions verbales. Ed-s Armand Colin. T. III. – P. : 1994. 347p.
10. Knecht, Pierre. Le français en Suisse romande. URL: <https://books.openedition.org/editionscnrs/9275>
11. Kourdis, Evangelos. Les variétés régionales du français et leur traduction dans un cours de FLE: Une approche sémiotique. URL : https://www.researchgate.net/publication/235419907_Les_varietes_regionales_du_francais_et_leur_traduction_dans_un_cours_de_FLEUne_approche_semiotique
12. Le français dans le monde. URL : <https://www.fdlm.org/>
13. Mougeon, Raymond. Langue française au Canada. URL: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/fr/article/langue-francaise>
14. Observatoire du français en Suisse romande. URL : <http://www.unine.ch/observatoirefrancaissr>
15. Surmont, Jean-Nicolas De. Francophonie et régionalisme : entre vision universalisante et une version particularisante de la langue française. URL : <https://www.erudit.org/en/journals/bhp/2009-v17-n3-bhp04177/1054752ar.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Лінгвістична карта Франції. URL : http://www.tlfq.ulaval.ca/AXL/monde/langues_de_France.htm
2. L'aménagement linguistique dans le monde. URL : <https://www.axl.cefan.ulaval.ca/>
3. Revue "Glottopol" (sociolinguistique, université de Rouen). URL : <http://www.uhb.fr/alc/erellif/credilif/liens.htm>